

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Förslag till första tilläggsbudget för år 1996

1995-96

nr 7

Fr nr 22

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar ett första tillägg till budgeten för år 1996 vilket balanserar på 34.066.000 mark. I och med tillägget har sammanlagt 1.059.137.000 mark hittills budgeterats för år 1996. I tilläggsbudgeten föreslås anslag bl.a. för planering av sjösäkerhetsutbildning, för utsmyckning av gårdsplanen framför lagtingshuset, för pensionskostnader, för upphyrning av lokaler för Ålands högskola, för ombyggnad av lokaler för musikinstitutet, för multimedиаutbildning vid Ålands yrkesskola och för producentstöd. Genom tilläggsbudgeten kan det budgetunderskott som i grundbudgeten balanserades med ett anslag för upptagande av finansieringslån, elimineras.

Utskottets förslag

Utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag utan ändringar i sifferstaten men anför dock några synpunkter bl.a. beträffande tilläggsanslagen för sjösäkerhetsutbildningen och upphyrningen av lokaler för Ålands högskola samt beträffande främjandet av strukturpolitiken i fråga om fiskerinäringen.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Detaljmotivering

UTGIFTER

26 Ht 01. CENTRALFÖRVALTNING

26.01.20 Utvecklingsarbete

Under momentet föreslås ett anslag om 500.000 mark för vidare planering av sjösäkerhetsutbildning i landskapet och för förprojektering av anläggningar som är nödvändiga för en sådan utbildning. Kraven på och behovet av sjösäkerhetsutbildning ökar kraftigt såväl internationellt som nationellt och ett omfattande behov av fortbildning föreligger både på Åland och i närregionerna varför landskapsstyrelsen på basen av ett kommittébetänkande föreslår att en åländsk sjösäkerhetsutbildningscentral skall inrättas. Syftet med utbildningscentralen är att Åland skall kunna erbjuda en komplett

sjöfartsutbildning och samtidigt bli ett centrum för sjösäkerhetsutbildning.

Utskottet delar landskapsstyrelsens bedömning att det är motiverat att den åländska sjöfartsutbildningen ges förutsättningar för att erbjuda en komplett sjösäkerhetsutbildning både för den svenskspråkiga grundutbildningens och för fortbildningens behov. Utskottet delar således landskapsstyrelsens bedömning att det bör inrättas en sjösäkerhetsutbildningscentral, vars uppgift skulle vara att bistå sjöskolorna i fråga om sjösäkerhetsutbildningen och att administrera och marknadsföra fortbildningen.

Enligt utskottets åsikt bör det långsiktiga målet för sjösäkerhetsutbildningen vara att kompetensen på området byggs upp lokalt även om komplettering i form av kompetens som hämtas utanför landskapets gränser kan vara nödvändig i ett inledningsskede. Utskottet anser det vidare angeläget att marknadsundersökningar, framför allt i Sverige men även i övriga Östersjöområdet och i andra intressanta områden, företas parallellt med projekteringen eftersom dessa bör utgöra underlag för projektets dimensionering.

26 Ht 20. ÅLANDS HÖGSKOLA

26.20.29 Övriga konsumtionsutgifter (F)

För att möjliggöra upphyrning av centralt belägna lokaler för Ålands högskola, inklusive skärgårdssamarbetet och Östersjöfonden, föreslås i framställningen att under momentet upptas ett anslag om 190.000 mark.

Utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag till anslag men önskar framhålla att den principiella utgångspunkten vid landskapets upphyrning av lokaler bör vara att hyresvärden svarar för eventuella ombyggnadskostnader eftersom hyran därigenom blir jämförbar med andra hyror. Likaså anser utskottet att landskapsstyrelsen innan upphyrning bör inbegära offerter från flera hyresvärdar.

77. ÅLANDS YRKESSKOLA

26.77.29 Övriga konsumtionsutgifter (F)

Under momentet föreslås ett anslag om 885.000 mark för övriga initial- och driftskostnader som multimediautbildningen i övrigt beräknas förorsaka under år 1996.

Utskottet har ingenting att invända mot det föreslagna anslaget men önskar framhålla vikten av att landskapsstyrelsen vid inrättandet av den nya

multimediautbildningen, liksom vid inrättande av annan ny utbildning såsom vårdutbildning och sjösäkerhetsutbildning, redan i inledningsskedet beaktar också sådana indirekta kostnader som ett ökat elevantal på sikt medför t.ex. för kosthållningen.

27 Ht. 20. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

27.20.44 Främjande av marknadsföringen och strukturpolitiken (F)

I framställningen föreslås att anslaget under momentet även skall kunna användas för kompensation för det inkomstbortfall ett eventuellt laxfiskeförbud förorsakar.

Utskottet konstaterar att landskapsstyrelsen sedan 80-talets början i den utsträckning det varit möjligt bedrivit en långsiktig fiskeripolitik i syfte att anpassa uttaget av lax till beståndet i Östersjön. Landskapsstyrelsens målsättning har varit att tillförsäkra yrkesfiskarna långsiktiga utkomstmöjligheter. Bl.a. har landskapsstyrelsen, för att inte bidra till ökningen av fiskekapacitet i Östersjön, sedan dess inte beviljat lån eller bidrag för införskaffande av laxfiskebåtar som inte ersatt gammalt tonnage. Vidare har landskapsstyrelsen i samma syfte, för beviljande av stöd, ställt krav på utförliga fiskeplaner i vilka fiskarna måste redovisa hur stora mängder de måste fiska för att finansiera sin investering. Lån och bidrag ur offentliga medel har därtill i landskapet endast kunnat beviljas efter beredning i en särskild lånekommission vilket inneburit en påtaglig styrning i fråga om lånemöjligheterna.

Noteras kan vidare att landskapet, trots att det på Åland inte förekommit förstörelse av naturliga lekplatser för laxen, bidragit till utplanteringen av lax. Sammantaget har landskapsstyrelsens fiskeripolitik resulterat i att de åländska yrkesfiskarnas uttag av lax idag i princip ligger på samma nivå som för 20 år sedan medan uttaget i hela landet klart ökat under samma period.

Landskapsstyrelsens möjligheter att bedriva fiskeripolitik är dock begränsade eftersom landskapet inte tilldelats en särskild laxfiskekvot trots att fiske liksom styrning av fiskerinäringen, enligt självstyrelselagens 18 § 16 punkten hör till landskapets behörighetsområde. En åländsk kvot skulle göra det möjligt för landskapsstyrelsen att fördela kvoten på de olika fiskebåtarna för undvikande av totalt laxfiskeförbud under bestämda perioder.

Ett sådant totalförbud innebär att fisket koncentreras till vissa perioder vilket leder till kraftiga variationer i såväl utbud som prisbild. Under de perioder

som fisket är förbjudet förlorar de åländska fiskarna därtill sina försäljningskanaler och därmed sina marknadsandelar till de konkurrenter som inte omfattas av förbudet. Fiskeförbudet är också till förfång för fiskeindustrin och för konsumenterna eftersom en jämn tillgång till åländsk lax inte kan tillförsäkras. Laxfiskeförbud kan inte heller i jämförelse med båtvisa kvoter, sägas bättre uppfylla syftet att värna om fiskebeståndet i Östersjön.

Med hänvisning till det anförda har landskapets fiskeripolitik enligt utskottets åsikt hanterats så att ett laxfiskestopp är svårt att motivera för de åländska yrkesfiskarnas del. Utskottet finner det mera ändamålsenligt att främja näringens långsiktiga verksamhetsförutsättningar istället för att, såsom blir fallet vid långvariga laxfiskeförbud, stöda näringsidkarna med tillfälliga understöd av social natur.

27 Ht 30. MILJÖVÅRDEN

27.30.21 Miljöundersökningar och utredningar

Under momentet föreslås ett anslag om 160.000 mark för Agenda 21-kontorets verksamhet till utgången av år 1996 varefter en eventuell fortsättning skall bekostas av kommunerna.

Utskottet har inget att invända mot anslaget för kontorets fortsatta verksamhet men anser det ännu vara för tidigt att ta ställning till om verksamheten från och med år 1997 helt skall bekostas av kommunerna. Enligt utskottets åsikt kan det vara till fördel att landskapsstyrelsen fortsättningsvis åtar sig det övergripande ansvaret för Agenda 21:s genomförande.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 17 april 1996 inbegärt finansutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört vicelanträdet Roger Nordlund, landskapsstyrelseledamoten Harriet Lindeman, ombudsmannen vid Ålands redarförening Mikaela Björkholm, överinspektören Gösta Helander, t.f. utredaren Linnea Johansson, rektorn Olav Remmer, ordföranden för Ålands Yrkesfiskares Sammanslutning r.f., Olof Salmén, högskolechefen Brittmarie Wickström samt verkställande direktören för Ålands producentförbund r.f., Olof Öström.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Bengtz, vice ordföranden Wiklöf samt ledamöterna Gustafsson, Rothberg och Sjölund.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget godkänner landskapsstyrelsens förslag till första tilläggsbudget för landskapet Åland för år 1996.

Mariehamn den 24 april 1996

Ordförande

Göran Bengtz

Sekreterare

Susanne Eriksson

